

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

П о я с н ю в а л ь н а з а п и с к а

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітній ступінь)

на тему: «Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства
в умовах міжнародної економічної інтеграції України»

Виконала: студентка 2 року навчання,

групи 8.06.07.15.01,

спеціальності 8.03050301 «Міжнародна
економіка»

Музикантова А.А.

Керівник: д.е.н., професор Піддубна Л.І.

Рецензент: д.е.н. Дайнеко О.Г.

Міжнародна конкурентоспроможність є інтегруючим поняттям, що об'єднує комплекс ключових питань, пов'язаних зі стійким зростанням національного добробуту і рівня життя населення. Питання міжнародної конкурентоспроможності стають найбільш актуальними в періоди серйозних структурних трансформацій і коливань динаміки міжнародної конкуренції, під час істотних змін відносних позицій країн на світовому ринку, коли постає завдання обґрунтувати причини відставання чи лідерства деяких з них, виявити закономірності розвитку національних економік, а також спрогнозувати можливі зміни. На сьогоднішній день цілий ряд факторів сприяє зміні умов функціонування світової економіки: зміщення конкурентних позицій країн, зокрема найбільших фінансових центрів, внаслідок глобальної економічної кризи; посилення міжнародної конкуренції за рахунок залучення нових учасників і зростаючої глобалізації ринків; затвердження знань і технологій в якості основної рушійної сили економічного зростання в сучасному світі.

Відсутність єдиної теорії, пошук найбільш точного визначення, постійні зміни існуючих методик розрахунку показують важливість дослідження загальної теорії і окремих підходів до аналізу міжнародної конкурентоспроможності. Застосування категорії конкурентоспроможності за останні 20-30 років ускладнюється відсутністю безпосередньої конкуренції між окремими країнами. На перше місце виходять мікроекономічні аспекти конкуренції компаній на світовому ринку, що опосередковують конкурентні відносини країн. Участь національних компаній у глобальній конкуренції забезпечує приплив нових знань і технологій, управлінських і виробничих інновацій, концентрацію спеціалізованих активів, які є ключовими конкурентними перевагами як для окремої компанії, так і для країни в цілому. На сьогоднішній день, коли обсяги виробництва і роль на світовому ринку великих транснаціональних корпорацій можна порівняти з розміром національних економік, компанії відіграють ключову роль у формуванні стійких основ підвищення міжнародної конкурентоспроможності країн.

Актуальність даного дослідження пояснюється відставанням мікроекономічних основ конкурентоспроможності та розвитку вітчизняного бізнесу, які виявляються в міжнародних дослідженнях і рейтингах глобальної конкурентоспроможності. Інтерес до цієї проблематики загострюється у зв'язку з посиленням уваги до завдання підвищення національної конкурентоспроможності економіки, поставленої на державному рівні в рамках довгострокової стратегії розвитку країни.

Значне число наукової літератури пов'язано з теоретичними і з практичними питаннями конкурентоспроможності, з проблемами виявлення чинників, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємств і пошуку шляхів їх максимального включення в систему забезпечення конкурентоспроможності. Серед дослідників слід відзначити фундаментальні дослідження зарубіжних авторів П. Друкера, П. Кругмана, Р. Лукаса, М. Обстфельда, Б. Оліна, М. Портера, Д. Рікардо, П. Ромера, А. Сміта, Р. Солоу, Дж. Стігліца, Е. Хекшера, І. Шумпетера, Дж. Кейнса, Дж. Еджуорта, Ф. Хайэка, В. С. Автономова, А. А. Аузана, В. П. Колесова, М. В. Кулакова, Н. А. Міклашевського, А. В. Холопова, Ю. В. Шараєва. В основі дослідження стратегій на рівні окремих компаній і країни в цілому лежать праці зі стратегічного менеджменту Д. Акера, І. Ансоффа, Г. Мінцберга, А. Стрікланда, А. Томпсона.

У вітчизняній економічній науці активно аналізуються процеси управління і оцінки конкурентоспроможності в сучасних умовах розвитку, а також зарубіжний досвід і його значення для створення механізму забезпечення конкурентоспроможності. Серед них Ю. В. Андріянова, Л. І. Піддубна, І. О. Піддубний, В. С. Пономаренко, С. В. Мілевський, О. В. Мілов, Л. Л. Антонюк, Р. А. Фатхутдінов, М. І. Гельвановський, С. В. Ємельянов, А. Ю. Юданов, Г. Т. Куліков, Г. Л. Азоев, О. В. Павловська, О. А. Грішнова.

Основною метою даної роботи є комплексне дослідження механізмів формування міжнародної конкурентоспроможності національної економіки

на рівні підприємства, галузі та країни в цілому з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів; практичне використання методів оцінки міжнародної конкурентоспроможності в умовах діяльності підприємства.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення наступних завдань:

узагальнення існуючих підходів до визначення міжнародної конкурентоспроможності підприємства;

обґрунтування сутності та теоретичних засад управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства;

дослідження теоретичних положень і методологічних підходів до аналізу рівня конкурентоспроможності підприємства;

дослідження сучасних євроінтеграційних процесів та їх впливу на рівень міжнародної конкурентоспроможності підприємства;

проведення поглибленого аналізу фінансово-господарської (зокрема міжнародної) діяльності підприємства;

здійснення конкурентного аналізу галузі господарювання підприємства;

визначення рівня міжнародної конкурентоспроможності підприємства;

формування науково-обґрунтованих висновків і пропозицій щодо підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства.

Об'єктом дослідження є процес фінансово-господарської діяльності ПАТ «САН ІнБев Україна».

Предметом дослідження є підвищення рівня міжнародної конкурентоспроможності ПАТ «САН ІнБев Україна» в умовах євроінтеграційних процесів.

Практичною базою дослідження є дочірнє підприємство корпорації «Anheuser-Busch InBev» ПАТ «САН ІнБев Україна».

Дипломну роботу викладено на 123 сторінках. Вона складається зі вступу, трьох розділів, висновків, резюме, списку використаних джерел з 90 найменувань, 2 додатків. Матеріал дипломної роботи проілюстровано

23 таблицей та 25 рисунками.